ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України ◆ № 149 [399] ◆ П'ятниця, 7 серпня 1992 року ◆ Ціна 1 крб.

Актуально

Краще добре сусідство

Зустріч керівників зовнішньополітичних відомств трьох Прибалтійських держав і Росії відбулася учора в Москві. Для переговорів з Козиревим прибули міністри закордонних справ Латвії — Юрканс, Литви — Саударас і Естонії — Манітскі. Як заявив напередодні російський міністр, під час цієї наради Росія має намір запропонувати варіант підготовки майбутньої зустрічі на вищому рівні. Це могло б сприяти налагодженню добросусідських відносин між Російською Федерацією й державами Балтії.

Бендери звільняються від мін

Жодного пострілу не зареєструвала об'єднана контрольна комісія за останні дві доби у Бендерах. Обстановка у місті стабілізується, триває розмінування промислових підприємств, житлово-комунальних об'єктів і будинків. Поступово до своїх осель повертаються біженці. Невдовзі поновиться рух на залізниці й автомагістралях.

Чам своє робить

Росія не дозволить третій країні завадити їй продати Індії ракетні двигуни й технологію, заявив голова російського парламенту Хасбулатов. Виступаючи на прес-конференції в Делі, він додав, що ця торговельна угода відповідає національним інтересам двох держав. За умовами продажу, індійська сторона повинна заплатити 250 мільйонів доларів за два ракетних двигуни й технологію для їх заправки рідким азотом. Як відомо, проти цієї угоди різко виступили Сполучені Штати.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Традиції

Традиції українського фольклору живуть і сьогодні. Свідчення тому — велике свято дитячого танцю і хорової пісні, що відбулося у Миколаєві на площі Суднобудівників.

Фото Олександра КРЕМКА.

УКРАЇНА—ГРУЗІЯ: КОНТАКТИ ПОГЛИБЛЮЮТЬСЯ

ТБІЛІСІ, 6 серпня. (УКРІНФОРМ). Сьогодні тут відбулась розмова Прем'єр-міністра України Вітольда Фокіна з Головою Державної ради Республіки Грузія Едуардом Шеварднадзе і виконуючим обов'язки Прем'єр-міністра Грузії Тенгізом Сігуа.

У ході їх переговорів було проведено обмін думками з великого кола питань, що стосуються розширення та поглиблення контактів між Україною і Грузією. Сторони приділили велику увагу розглядові проблем міжнародного життя, інтеграції суб'єктів колишнього СРСР у світове співтовариство.

Українська сторона вітала прийняття Грузії в члени ООН, як підтвердження повного визнання світовим співтовариством нової незалежної держави. Було відзначено важливість для стабілізації економічного становища в обох країнах успішного здійснення програм конверсії оборонної промисловості.

В результаті переговорів, які проходили в атмосфері взаєморозуміння і конструктивного діалогу, підписано Угоду про торговельно-економічне співробітництво між урядами України і Республіки Грузія. Висловлено твердий намір негайно приступити до розробки проекту Договору про дружбу та співробітництво між Україною і Республікою Грузія, а також інших міждержавних документів.

Прем'єр-міністр України Вітольд Фокін запросив Голову Державної ради Республіки Грузія Едуарда Шеварднадзе і виконуючого обов'язки Прем'єр-міністра Грузії Тенгіза Сігуа відвідати Україну з офіційним візитом. Запрошення було з вдячністю прийнято.

Того ж дня делегація України відбула з Тбілісі в Батумі.

ВИСЛОВЛЮЮТЬ СПІВЧУТТЯ

Президент України Л. М. Кравчук надіслав дружині та рідним старшого лейтенанта С. М. Топіхи, який загинув у Сараєві, телеграму. У ній говориться:

Миролюбний, відкритий характер зовнішньої політики незалежної Української держави вже здобув Україні високий міжнародний авторитет, про що свідчило і рішення ООН, підтримане Верховною Радою України, направити в Боснію та Герцеговину для виконання миротворчої місії контингент українських Збройних Сил. Виконуючи свої обов'язки по Статуту ООН, Україна загубила свого сина.

Ця болюча утрата нагадує, що доки на землі ллється кров, мир і спокій треба відстоювати.

Сергій Топіха пішов у Сараєво добровільно, щоб зупинити братовбивчу війну, але не повернувся.

Висловлюючи співчуття у зв'язку з трагічною загибеллю старшого лейтенанта С. М. Топіхи при виконанні військового обов'язку в складі українського батальйону Сил ООН у Сараєві, Президент пише: з Вами сумує вся Україна.

У зв'язку з трагічною загибеллю військовослужбовця Збройних Сил України Сергія Топіхи при виконанні службових обов'язків у складі сил ООН по підтриманню миру в Сараєві сім'ї загиблого відправлено листи з висловлюваннями глибокого співчуття від імені Міністерства закордонних справ і Міністерства оборони України.

Своє щире співчуття з приводу тяжкої втрати висловили Генеральний секретар ООН, а також Рада Безпеки ООН, яка у своїй заяві від 4 серпня ц. р. засудила обстріл позицій миротворчих Сил ООН і проінформувала про початок розслідування цього інциденту.

Рада Безпеки ООН звернулася до учасників конфлікту і всіх інших зацікавлених сторін з вимогою вжити всіх можливих дій для гарантування безпеки персоналу миротворчих Сил ООН на території колишньої Югославії.

У листі в МЗС України посол США в Україні Роман Попадюк відзначив, що українські солдати виконують місію миру, якою можуть гордитись всі українці. «Їх відданість і професіоналізм в обстановці бойових дій є надихаючими для всіх нас», говориться в листі.

Перспективі співпраці

української діаспори Західних країн з Україною була присвячена вчорашня прес-конференція оргкомітету Всесвітнього форуму українців, яка відбулася в приміщенні Міжнародного центру культури і мистецтв.

Її організатори наголосили, що значна увага на форумі приділятиметься розробці механізму реалізації державотворчих завдань, що стоять перед Україною, зокрема розгляду конкретних пропозицій щодо цього.

Під час роботи форуму діятимуть вісім тематичних секцій, буде проведено шість круглих столів.

На форум прибудуть 840 представників західної діаспори. Нині в оргкомітеті працюють 16 українців з далекого зарубіжжя.

Читайте в номері

В наступному випуску

ПОЛОЖЕННЯ ПРО МІСЦЕВУ ДЕРЖАВНУ АДМІНІСТРАЦІЮ

Жнива-92

«ХЛІБ—ТО ПОЛІТИКА... А МИ—ЯК НА БАЗАРІ»

...— сказав на зустрічі з керівниками господарств районів Київщини глава обласної адміністрації Іван Капштик.

(Закінчення на 3-й стор.).

Пишемо нову Конституцію України

ПРО АДВОКАТА ЗАБУЛИ

Ознайомився з проектом нової Конституції України і зробив висновок, що знову забули про адвоката. Так, у главі 21, стаття 213, говориться, що судочинство здійснюється за принципами змагальності та забезпечення рівноправності сторін. Але з ким буде змагатися прокурор під час процесу, залишається загадкою, бо про адвоката, а тим більше про адвоката-захисника немає жодного слова. В цьому зв'язку пропоную ввести новий розділ — «Прокуратура та адвокатура». В розділі «Адвокатура» викласти основні принципи її роботи, враховуючи відповідальність за переслідування адвоката за його діяльність.

Ю. СМОГОЛЬ,
юрист.

Семенівка
Полтавської області.

НАВІЩО ВИГАДУВАТИ ВЕЛОСИПЕД?

Звідки у статті 3-й взялася така назва, як Національні Збори України? Навіщо вигадувати велосипед та ще й давати йому незрозумілу назву? Природно й логічно назвати вищий орган України або Республіканська Рада України, або Народна Рада України. Бо Ради — це історичне надбання українського народу, тому немає ніякої потреби змінювати їх на штучно вигадані Збори.

В. ЩЕГОРЕВ.

Стрий
Львівської області.

ЩОДО НАШОЇ СИМВОЛІКИ

Дуже добре, що в Конституції України у розділі IX дається пояснення значення синьо-жовтого Державного прапора. Але можна було б записати так: «який символізує чисте небо та хлібні лани». Що ж до зображення тризуба на Державному прапорі, то вважаю це недоречним. Верховна Рада прапор уже затвердила, і весь світ знає, який він.

А от записати до Конституції детальне пояснення тризуба просто необхідно. Бо ще неосвічені люди, які зневажають цей символ.

С. ЛЯХ,
апаратник ДВО «Азот».
Дніпродзержинськ.

НАРОД УКРАЇНИ? УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД?

Вже у преамбулі повністю знехтувано право українського народу на державотворчість. В ній ідеться про народ України. Але ж нікому невідомо, що то таке, бо немає народу Франції, Іспанії. Є французький, іспанський народи. І у Франції живуть національні меншини, але французька нація, будучи державною, гарантує їм умови для національно-культурного розвитку. Право нації на утворення своєї держави всесвітньо визнане. Отже, потрібно сказати, що запропонований проект антидемократичний. В ньому знехтувано права цілої нації — української. Тому розглядати подальші статті цього проекту Конституції немає жодної потреби.

Віктор МОЛОШНИЙ.
Харків.

НІХТО НІКОГО «НЕ ЗАГАНЯВ У КУТ»

Нотатки з прес-конференції В. ДУРДИНЦЯ

Розповідаючи про хід ялтинської зустрічі Президентів України і Росії та відповідаючи на запитання українських і зарубіжних журналістів, перший заступник Голови Верховної Ради України, керівник української державної делегації на переговорах про Чорноморський флот В. Дурдинець підкреслив, що в ході цих важливих переговорів зроблено істотний крок у поліпшенні українсько-російських відносин.

На жаль, як зазначив Василь Васильович, чимало політиків, не кажучи вже про рядових громадян України, сприймають проблеми відносин України з Росією, Криму, Чорноморського флоту не у сукупності, а розрізнено. У той же час всі вони взаємопов'язані і будь-яка поспішність або категоричність у вирішенні однієї з них може мати непередбачувані результати. Тому без перебільшення можна твердити, що чергова зустріч Президентів стала новим етапним моментом у налагодженні українсько-російських відносин на дружній, рівноправній і взаємовигідній основі.

Безперечно, головним питанням, яке розглядалося у Ялті, було майбутнє Чорноморського флоту та створення на його базі ВМС України та ВМФ Російської Федерації. Адже впродовж минулого часу ситуація навколо флоту залишалася напруженою. А зволікання з прийняттям політичного рішення могло призвести до непередбачуваних і серйозних наслідків. Нарешті настав момент, коли керівники державних делегацій зрозуміли — необхідно прийняти політичне рішення на найвищому рівні. Саме це і стало приводом для ялтинської зустрічі Президентів.

Напередодні цієї події окремі політичні діячі, а також засоби масової інформації пророкували її безрезультатність. Стосовно Чорноморського флоту, то вони вважали, що його доля вирішуватиметься набагато пізніше. Однак обставини вимагали негайного пошуку шляхів вирішення проблеми, неординарних підходів. Завдяки напруженій роботі на рівні Президентів та керівників міждержавних делегацій, експертів міністерств оборони і закордонних справ двох країн вдалося вийти на прийняття відповідної угоди.

Як підкреслив Василь Васильович, підписання цього важливого документа стало можливе виключно завдяки спільному прагненню обох сторін розв'язати складну проблему. При цьому обидві сторони сприйняли угоду як крок уперед щодо вирішення питання Чорноморського флоту. І можна однозначно стверджувати, що ніхто нікого, так би мовити, не перегнав, не загнав у кут. Документ взаємовигідний і свідчить про новий етап взаємовідносин з Росією. По суті, Ялтинська угода — це класичний варіант політичного компромісу, який за складних умов дав можливість вийти з напруженої ситуації не лише в інтересах двох держав, а й усього світового співтовариства.

Угодою підтверджено дагомиську формулу щодо поділу Чорноморського флоту між Україною і Росією з метою утворення ВМС України і ВМФ Російської Федерації. Сторони дійшли згоди про те, що для формування двох флотів потрібний час, котрий в угоді характеризується як перехідний період. Він триватиме до 1995 року включно. Статус перехідного періоду регламентуватиметься окремою угодою, яку сторони зобов'язалися укласти до 1 жовтня цього року.

Вкрай важливо зазначити, що з моменту підписання угоди, тобто з 3 серпня цього року, флот виведено зі складу Об'єднаних збройних сил СНД і підпорядковано безпосередньо Президентам України і Російської Федерації. Саме вони шляхом консенсусу призначатимуть на перехідний період об'єднане командування Чорноморським флотом. Таким чином з порядку денного буде знято питання про статус нинішнього командування, яке своїми протиправними діями призвело до значного ускладнення ситуації. Щодо комплектування, то до кінця 1995 року особовий склад флоту формуватиметься призовниками України і Росії у рівній пропорції. При цьому військовослужбовці присягатимуть державі, громадянами якої вони є. Найближчим часом буде вирішено питання символіки флоту.

За пропозицією української сторони, до угоди введено положення, згідно з яким наші держави виходять з доцільностей проведення політики, спрямованої на перетворення Чорного моря у без'ядерну зону миру і співробітництва. Важливо те, що в документі чітко зазначено — всі проблеми флоту повинні бути вирішені остаточно до закінчення перехідного періоду. Українська сторона запропонувала цю статтю задля мобілізації обох сторін на активні дії.

Як підкреслив Василь Васильович, те, що на флоті служитиме однакова кількість громадян України і Росії, аж ніяк не означає, що він буде поділений навпіл. Україна залишається на своїх позиціях щодо справедливого поділу Чорноморського флоту.

Серед запитань журналістів були й такі, які стосувалися майбутнього утримання та матеріального постачання флоту. Відповідаючи на них, перший заступник Голови Верховної Ради України В. В. Дурдинець підкреслив, що його будуть фінансувати Україна і Росія, а не лише наша держава, як це було раніше.

Підписання Ялтинської угоди між Україною і Росією можна без перебільшення назвати вирішальним кроком в напрямі повного вирішення проблеми Чорноморського флоту.

Під час бесід віч-на-віч протягом трьох годин Президенти узгодили принципові положення українсько-російського Договору про дружбу, співробітництво і партнерство. Велику увагу було приділено також розвиткові взаємовигідного економічного співробітництва, прискоренню економічних реформ в Україні і Росії, узгодженню взаємних поставок товарів.

Президенти домовилися й надалі співробітничати в урегулюванні конфліктних ситуацій та створенні надійних механізмів їх політичного вирішення.

Василь ТУГЛУК,
парламентський оглядач.

НАШЕ ЗАВДАННЯ—ВИКОНАТИ УГОДУ

КИЇВ, 6 серпня. (УКРІНФОРМ). Міністерство оборони докладе всіх зусиль, щоб Україна мала свій автономний флот, говориться в повідомленні, розповсюдженому сьогодні прес-службою МО республіки. В ньому роз'яснюється позиція Міністерства оборони щодо Ялтинської угоди по Чорноморському флоту, підписаної 3 серпня Президентами України і Росії.

Завдання військового керівництва республіки,— відзначається в документі,— виконати умови угоди, яку підписав Головнокомандуючий Збройними Силами України. Міністерство оборони України візьме безпосередню участь у розробці проекту угоди щодо реалізації принципу створення двох флотів, який буде винесено на розгляд президентів до 1 жовтня цього року. Воно має здійснити велику і відповідальну роботу по створенню системи управління флотом на перехідний період, розробці принципів комплектування особовим складом і його розподілу. Необхідно визначити порядок приведення військовослужбовців строкової служби до присяги своїй державі, підготувати відповідний документ щодо офіцерів і мічманів, які вже склали присягу на вірність народові України, і тих, хто готується одягти офіцерські погони, розробити морську символіку.

Деякі кораблі Чорноморського флоту, говориться в повідомленні прес-служби Міністерства оборони України, вже тепер несуть державний прапор України. Найближчим часом необхідно визначити їх статус, а також виробити положення про спільне використання існуючої системи базування і матеріально-технічного забезпечення, про соціальні та правові гарантії військовослужбовців при переході на службу у ВМС України.

Село

ПОБАЛАКАЛИ ПРО СТРАЙК

Навколо проведення в Ковелі обласних зборів селян розгорілися пристрасті. Лідери демократичних партій, Руху, представники влади деяких районів звернулися з заявою до представника Президента України у Волинській області Володимира Блаженчука. У заяві наголошується, що голови колгоспів, лідери селянської і соціалістичної партій під приводом захисту інтересів селян готуються до проведення страйку. В багатьох селах Волині почали швидко створюватись страйкові комітети. Представники Президента України в Ковельському і Камінь-Каширському районах ухвалили заборонити створення подібних страйкових комітетів.

Але в призначений день десятки автобусів й автомобілів з близьких і віддалених районів з селянами почали припарковуватися на стоянці біля Будинку культури і техніки заводу «Сільмаш», що в Ковелі. Зал заповнили більше як 700 делегатів. Серед присутніх — знайомі обличчя: голови колгоспів, асоціацій, керівники обласних управлінь і об'єднань... Як і належить, були на зборах доповідь, виступи, доповнення, репліки. Хто більше й дошкульніше критикував уряд, парламент, народних депутатів, тому й схвальні оплески. Були й докори, мовляв, коли такі розумні, то нехай ідуть у колгосп, беруть землю, покажуть, як на ній працювати.

Ніхто з промовців і словом не обмовився, що на Волині в багатьох районах кепсько йдуть справи із заготівлею кормів для худоби. В області не вистачає більш як шість тисяч доярок і механізаторів. Поголів'я великої рогатої худоби скоротилося за останні п'ять місяців на 42 тисячі голів, свиней — на 21 тисячу, овець — на 32 тисячі голів. На 24 відсотки проти рівня минулого року зменшено виробництво м'яса, на 24 — молока, на 11 — яєць. Звичайно, в спаді виробництва є вина нашого уряду, політики ціноутворення, яку він проводить. Все це, безперечно, веде село до зубожіння. Але хіба страйком все вирішується? Тим паче, коли за ним стоять певні політичні сили!

На щастя, знаходилися й такі, що стримували пристрасті. Скажімо, голова колгоспу «Слава» Ківерцівського району Олександр Столярчук:

— Селянин не може сьогодні страйкувати. Але за свою працю він повинен належно одержувати, щоб добре жити. А подачок від уряду нам не потрібно.

У багатьох виступах настійливо звучало: «Якщо наші вимоги не будуть виконані, то...» Словом, майте на увазі, що не продамо хліба. І таких більшість у залі підтримувала. Правда, виступ голови обласної організації УРП Геннадія Кожевникова пішов врозріз з думкою багатьох присутніх. Почулися свист, вигуки, брудні репліки...

На цьому тлі представник Президента у Камені-Каширському районі Роман Шпарик демонстративно покинув зал. Відразу ж голова колгоспу «Волинь» Турійського району Станіслав Грищенко виступив з ініціативою: «Звернутися до представника Президента України у Волинській області і особисто до Президента України Леоніда Кравчука з проханням звільнити з роботи Шпарика. Такі люди не виведуть нашу Україну в незалежну і самостійну». І оплески.

Які ми все-таки нетерпимі до того, хто має свою думку, відстоює свою позицію. Кожен з нас хоче, щоб правда починалася тільки від нього. Склалося враження, що тільки один Станіслав Грищенко знав: хто і як може допомогти Україні стати самостійною і незалежною.

Добре, що селяни виговорилися на цих зборах. І, як на мене, зрозуміли, що Україна в нас одна. Як ніколи їй сьогодні потрібен хліб, а не чвари. А Волині в цьому році належить продати 140 тисяч тонн хліба.

Богдан БЕРЕКЕТА,
власний кореспондент «Голосу України».
Волинська область.

Поділ влади — одна з найголовніших проблем молодої Української держави. Відкриваючи рубрику «Влада Рад і влада Президента», газета запросила до цієї розмови фахівців, керівників владних структур України, які поділилися думками щодо розбудови нашої держави.

Продовжуючи розпочату дискусію, надаємо слово представникові Президента Залізничного району Києва Валерію ТИТАРЧУКУ.

Влада Рад і влада Президента

НОВИЙ ЧАС КЛИЧЕ НОВИХ ЛЮДЕЙ

— Валерію Григоровичу, раніше ви працювали в Радах, очолювали виконком, тепер — представник Президента. Чи відчуваєте різницю в цих ролях? Чи почуваєтесь певніше, виконуючи нові обов'язки?

— В чому я вбачаю різницю цих двох посад? Сьогодні, на мій погляд, створюється єдина структура управління державою. В минулому, коли діяли виконавчі комітети, вони відповідали тільки перед своїми, місцевими Радами і в разі відсутності чіткої законодавчої бази дуже часто ті головні цілі, які ставила перед собою держава, не завжди знаходили відгук у місцевої влади. З'являлася, нехай не часто, прихована конфронтація серед владних структур. Тобто віз тягли урізнобіч.

Сьогодні ми маємо чітку, виважену структурну лінію: Президент і його представники зверху донизу. Основна мета цього державного утворення, як ви знаєте,— неухильне дотримування законів, указів Президента, постанов Кабінету міністрів. Тобто сьогодні уже є механізм, за допомогою якого можна забезпечити виконання тих законодавчих актів, які приймаються.

— Механізм є. Але він починає вже діяти?

— Уже діє. Ось, наприклад, вийшла постанова про індексацію доходів. Дуже складна ця справа. У нашому районі треба було здійснити перерахування близько сорока тисяч пенсій відразу. Коли б це робили старі структури, знаю з власного досвіду, це зайняло б десь місяць і не менше. Ми ж упоралися багато швидше.

— Але знову про два рівні влад. Скажіть, будь ласка, чи відчули ви діяльнішим у новій іпостасі?

— Виходячи з Закону про представника Президента, повноважень я маю значно більше, ніж до цього. Я навіть можу запитати нині з керівників підприємств чи установ, що розташовані в районі. Раніше мій вплив не сягав далі підприємств, які відомчо належали до місцевої промисловості. І в цьому напрямі керівники знайшли якийсь центр, який об'єднує весь район. Це дуже важливо, адже донедавна місцеву владу було відсічено від промислових об'єктів, не могла спертися на них як у фінансовій діяльності, так і в опорядженні території. Особливе значення така підпорядкованість має в налагодженні правоохоронної діяльності, яка сьогодні вимагає значного поліпшення.

— Ви відчули, що нова державна структура ефективніша. А що, на ваш погляд, станеться з Радами?

— Місцеве самоврядування обов'язково треба зберегти в тій чи іншій формі. Але воно добре діє тільки тоді, коли виростає знизу, від людей, а не нав'язується згори.

Гадаю, розвиток самоврядування на місцях повинен іти двома напрямками. На рівні району треба створити невеличкий, десь так 25—30 чоловік, якийсь представницький орган — хай це буде Рада чи муніципалітет,— який об'єднав би професіоналів, обраних мешканцями району, скажімо, юристів, економістів, і вони працювали б у компетенції Ради. А таких питань багато. Це і затвердження бюджету, і планування економічного розвитку регіону, і владнання земельних відносин і т. ін.

У селі ж чи мікрорайоні можна створити ради місцевого самоврядування, де б люди розв'язували суто практичні проблеми, які не потребують спеціальних постанов і рішень. Це впорядкування й самовільна забудова територій, екологія і багато що інше.

Сьогодні ми наразилися на проблему підготовки фахівців для виконавчих структур. Досі всі приходили сюди не через науку, а через практику. Державі конче потрібен інститут державного будівництва, який професійно готував би керівників владних структур. До них ставляться високі вимоги, і не кожен, навіть за своїм характером, підходить до подібної роботи. Тож і відбір людей для такого роду діяльності має бути особливий. Нам, хто перший приступив до розбудови нової держави, найважче, бо йдемо незвіданим шляхом. Але згодом до керівництва повинні прийти люди, які керуватимуться наукою, а не діятимуться методом спроб і помилок.

— Тож, хто, на вашу думку, уособлюватиме місцеве самоврядування? Ради? Муніципалітет? Мерії?

— Професійні владні органи. Як їх називати, не має значення. Може, й громади, якщо вдаватися до національних традицій. Розподіл влади тут чіткий: адміністрація, виконавчий орган, той, хто виконує владу Рад, закони, розпорядження, прийняті Радами. Оце й усе.

Зрештою, нам сьогодні досить роботи, щоб вимірювати на палиці, чия рука вище. Потрібні владні структури які утворені на одній ідеї: добитися, щоб нова незалежна держава набирала росту, швидше заявила про себе на весь голос. Хіба є щось важливіше для кожного з нас?

Вів інтерв'ю Анатолій
КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Реалії

БЕЗ ІСТОТНИХ ЗМІН

Проблема свободи слова, інформації, преси практично постійно перебуває в полі зору демократичної Великобританії. Особливо напружені дебати розпочинаються під час виборчого марафону.

БАЖАНЕ І ДІЙСНЕ

Цього року опозиційні партії, лейбористи і ліберальні демократи, широко рекламували своє бажання винести на розгляд парламенту закон про свободу інформації. В той же час консерватори виступили за обмеження у цій галузі.

Лейбористи. Закон про свободу інформації повинен відкрити уряд народу. Винятки зводяться до мінімуму. Якщо ми прийдемо до влади, то вже у перший рік акт про свободу інформації стане законом.

Проект документа передбачає загальне право на отримання інформації від центральних і місцевих органів управління. В ньому є положення про відміну Акта секретності, а кримінальні покарання будуть застосовуватись лише в тих випадках, коли інформація завдасть «серйозних збитків» інтересам Великобританії. Стежити за дотриманням закону (якби його прийняли) мають спеціальний уповноважений та трибунал.

Ліберальні демократи. Ввести акт про свободу інформації. Відповідальність за обгрунтованість секретності матеріалів, які не підлягають публікації, покладається на уряд та інші органи влади. Ми готуємо закон, який надасть громадянам право доступу до всіх особистих справ за винятком тих, які можуть зашкодити безпеці країни або іншим громадянам.

Лідер партії П. Ешдаун заявив, що депутати від ліберальних демократів докладуть всіх зусиль, щоб Білль про свободу інформації пролунав уже в першій промові королеви у новому парламенті.

Консерватори. У маніфесті наголошується, що уряд традиційно не перешкоджав забезпеченню інформацією. На майбутнє консерватори обіцяють бути менш засекреченими. Разом з тим вони відмовляються створювати нові юридичні норми для свободи інформації. Уряд уже відхилив прийняття відповідного закону, мотивуючи тим, що це «істотно підірве вестмінстерські традиції». Можливо буде введена більша відкритість приватних протоколів уряду. Фактично правляча партія заблокувала проходження у парламенті Закону про свободу інформації.

Власне, підхід опозиційних партій і тих, які стоять при владі, до свободи інформації не новий. Перші бажають утвердитись у керівних кріслах і пропонують радикальні заходи. Але британці в основній масі сприймають подібні заяви як частину риторики демократії, що не завжди втілюється у життя. Прикладом може бути перша передвиборна програма М. Тетчер.

Консерватори, вже маючи ключові керівні посади, обережніше ставляться до проблеми. Оскільки повна свобода інформації може зіграти проти них, бо приховані завісою секретності невдалі дії Кабінету міністрів, окремих урядовців стануть надбанням громадськості. А це вже шлях до поразки на наступних виборах. Тому консерваторам вигідно, щоб усе залишилось без істотних змін.

У цій ситуації у скрутному становищі опиняються засоби масової інформації.

ВІЛЬНИЙ ТОЙ, ХТО МАЄ ГРОШІ

Преса, затиснута рамками певних обмежень, все ж таки спрямовує критичні стріли проти уряду і парламенту. Але кожного разу перебуває під загрозою кримінальної відповідальності, що може потягти за собою значні матеріальні збитки. В цьому плані вільніше почуваються ті газети, які мають міцну фінансову основу. Але й тут не все просто. Досить часто та чи інша газета (в особі власника) тісно пов'язана з урядовими колами, представляє інтереси певних промислових, фінансових груп. Тут набирає сили закон власної вигоди і корпоративних інтересів. Виступила газета проти когось із чиновників, а за ним стоїть, наприклад, потужний промисловий концерн. У відповідь реклама від цього концерну піде в інше видання. А коли взяти до уваги, що левову частку прибутку засоби масової інформації отримують саме від реклами, то можна зрозуміти, що в такий спосіб і чинять певний тиск на газети, радіо чи телебачення.

Ще складніше журналістові. Бажання говорити правду і тільки правду заходить у протиріччя із необхідністю добувати гроші на життя. Його свобода окреслюється з одного боку спрямуванням газети, а з іншого — вимогами роботодавця. Але навіть за цієї ситуації Чарльз Бургесс («Індепендент»), Роберт Маунснер («Файненшл Таймс») вважають, що вони цілком незалежні. Хоча повністю розкрити джерела фінансування не ризикнули.

На запитання, чи може бути вільний журналіст, Нік Колчестер («Економіст») відповів категорично: «Ні. Вільний той, хто має достатньо грошей, щоб заснувати і утримувати власну газету».

Отже, на британському пресовому небосхилі не завжди безхмарно. Але й за таких обставин засоби масової інформації є серйозною силою, з якою змушені рахуватись усі.

Анатолій ФЕДОРІВ.
Лондон — Київ.

Жнива-92

«Хліб—то політика... А ми—як на базарі»

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

І, на думку Івана Марковича, за нинішніх умов це — нормально: виробник намагається якнайдорожче продати свою продукцію, а покупець (цебто держава) — вигідно купити. Важливо тільки, щоб ці «торги» не надто затягувалися. Саме для цього державна адміністрація Київської області, як і кількох інших областей України, збільшила закупівельну ціну на зерно в середньому на дві з половиною тисячі карбованців. Тож 11900 карбованців за тонну зерна на сьогодні відповідають світовим цінам на хліб. От тільки наш «рідний» купоно-карбованець, на жаль, не долар, і селяни прекрасно розуміють.

— Нас не цікавить ціна,— висловив протилежну думку Павло Зозуля.— Кожний керівник господарства вже нині думає, як і за якими цінами він «добуватиме» пальне, техніку, будівельні матеріали... Зерно і цукор — єдина валюта, якою можна розрахуватися.

Селяни вимагають державних гарантій, що замість проданого хліба вони одержать необхідні ресурси за твердими цінами. А таких гарантій сьогодні ніхто не дає. Тому й надійшло в державні засіки від господарств області лишень 25 відсотків від запланованих 410 тисяч тонн зерна. Окремі райони виконали держзамовлення на 50 відсотків, хоча більша частина господарств вже завершує жнива. Скажімо, закінчили збір зернових і цілком розрахувалися з державою хлібороби селянської спілки (колишній колгосп «Більшовик») села Скибинці Тетіївського району. Відсвяткували обжинки й у селянському господарстві села Вільна Тарасівка Білоцерківського району. І врожай зібрали солідний — по 47 центнерів з гектара.

Тож у представника Президента в області Івана Капштика є всі підстави стверджувати, що Київщина цього року збере близько двох мільйонів тонн хліба. А щодо держзамовлення, то і його область, мабуть, виконає. Поторгуються селяни і... здадуть зерно. Ось тільки з чим вони залишаться? Дай Боже, щоб не наодинці із власними проблемами.

Юрій НЕСТЕРЯК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Київська область.

Дайте вашого старшого!

Гість редакції

До редакції завітав наш передплатник з Канади пан Степан Ільницький. «А чи знаєте ви,— спитав він,— що в Канаді є дві державні мови, і якщо телефонуєш до англомовної провінції Онтаріо, то спершу тобі кажуть «Бонжур!», а вже потім — «Гуд монінг!» І всього цього там досягли за 6 місяців. А Україна ж — не двомовна держава...».

І пан Степан розповів свою пригоду. Приїхавши до Києва у справах (його як нафтохіміка запросила АН України), він захотів потелефонувати своєму приятелеві до Лондона. Але приятель змінив помешкання, тож було зроблено спробу дізнатися, який там тепер номер телефона. Це призвело до деяких ускладнень, бо «я не знаю російської мови, та й не зобов'язаний її знати, адже приїхав до Києва, а не до Москви!». І він запитав телефоністку київського поштамту, чи володіє вона українською. «Конєшно!» — але на українську не перейшла. «Тоді дайте вашого старшого». «Старшим» виявилась Тетяна Володимирівна (без прізвища). Вона сказала: «У нас можно и так, и так».— «Ви урядова працівниця!» — «Да». — «То дайте вашого старшого». То було вже Міністерство зв'язку України, де абонентові сказали: «Вас не обиділи». Та ні, не зобидили, але... дайте вашого старшого! Панові Степану порекомендували записатися на прийом до заступника міністра Ю. Соловйова. Це — у п'ятницю, отже — до понеділка. У понеділок зранку гість півтори години читав книжку в приймальні міністра, коло секретарки. Її він оцінив високо («як на Заході»), але протягом отих 1,5 години вона жодного разу не відповіла на телефонний дзвінок українською. «Старший» так і не прийняв візитера, ним опікувалися далі Ольга Янець і Надія Тимоненко з управління справами міністерства, обидві були вельми прихильні до гостя й до української мови, отож він з ними трохи одвів душу, а заодно й дізнався, що міністр зв'язку розіслав своїм підлеглим по всій Україні спеціального листа щодо запровадження української мови. Затим пан Степан повернувся до приймальні міністра й попрохав дозволу забрати покинуту там свою книжку й почув у відповідь: «Пожалуйста!» І замислився: навіщо розсилати листи по всій Україні, якщо треба починати з власної секретарки?

— Як би ви себе почували на моїм місці? — спитав він.

— Бачте, я звик до нашої побутової двомовності...

— Ох, схоже, я до неї теж звик! — зітхнув гість.

— А як же з Лондоном? Додзвонилися?

— Боже, який там Лондон? І чи в ньому справа?!

Справді — не в ньому...

Віталій ЖЕЖЕРА.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ШВЕДСЬКИЙ СТІЛ КРУГЛИЙ

Контакти

У вівторок делегація української молоді вирушила до Стокгольма поспілкуватися з цивілізованою Європою, навмисне обминаючи традиційні базарні маршрути старших.

Стокгольмська всесвітня молодіжна конференція, яка розпочне роботу 8 серпня, триватиме вісім днів. Щоб не загубитися серед двохсот тисяч гостей, українська делегація готується достойно репрезентувати свою країну. Серед 67 її членів — представники таких різних організацій, як СУС і «Східний Хрест», Комітет української католицької молоді і молодіжна фракція Руху, Асоціація молодих науковців і бізнесменів та Історико-філософська студія імені Липинського... Вся ця компанія завезе на власних плечах до Стокгольма кілька виставок, експонати для яких виготовила чи зібрала власноруч. Зокрема, це національний одяг, писанки, декоративні вироби з дерева, картини, графіка, скульптура малих форм. Крім того, наші земляки готуються продемонструвати світові небачене диво — український інтелект, виголошуючи доповіді на теми національної економіки, екології, політики.

Спонсор поїздки — акціонерно-комерційний банк «Україна».

Лариса КОВАЛЬСЬКА.

Наші мандрівки

КОЗАК, АЛЕ НЕ РАШЕН

З гастролей по Латинській Америці повернувся Національний український фольклорний хор імені Г. Верьовки. За 53 дні він дав 35 концертів у Сальвадорі, Нікарагуа, Гондурасі, Коста-Ріці, Перу, Лімі, Колумбії. Жоден мистецький колектив з України ще не вирушав у подібне турне, тож ми і зустрілися з директором хору Ю. ПЕРЕСУНЬКОМ.

— Юрію, як відомо, в латиноамериканських країнах наше мистецтво мало відоме або ж взагалі невідоме. Отже, ви свідомо йшли на ризик чи все ж таки сподівалися на якийсь успіх?

— Ризик, успіх... Своїм головним завданням я вважаю одне — донести світові, що на земній кулі є така держава Україна, є прадавній український народ, який має самобутню культуру. Ну, не можна ж так жити, коли до тебе підходить перуанець чи гондурасець і запитує: «Козакс рашен?» «Ні,— кажу.— Україна». Він дивиться на мене, як на щось потойбічне, бо вперше чує це слово — Україна. Наша ідеологія та пропаганда «задовбала» не лише нас, а й іноземців. Для них усі ми, українці, грузини, узбеки, чукчі, коряки — або радянські, або росіяни.

— Здавалося б, хор імені Верьовки...

— В тому й справа, що «здавалося». Його тримали для заспокоєння душі українського народу, демонстрування «Союзу непорушного», змушуючи виступати на партійно-державних концертах. У багатьох країнах світу він зовсім невідомий.

— І як пройшли гастролі?

— Одне слово — аншлаг. Хоча квитки коштували дуже дорого — від 5 до 16 фунтів стерлінгів.

— А як вас приймали, так би мовити, на вулиці?

— Як для нас, латиноамериканські країни дуже специфічні, тож відразу не розберешся, що і до чого. В Перу, коли ми проходили від готелю до автобусів, нас супроводжували дужі хлопці, які тримали пальці на зведених курках автоматів. Нашим артистам не радили під час прогулянки по місту носити намисто, обручки, інші прикраси: так майстерно вкрадуть, що схопишся лише в готелі. Особливо непокоїло місто Меделін, що в Колумбії. Тут гніздо кокаїнових баронів. Але, мабуть, їм було не до нас, і гастролі пройшли успішно.

Звичайно, це деталі. Взагалі ж нас усюди зустрічали чудово. Думаю, що слово «Україна» багатьом латиноамериканцям віднині стане таким саме звичним, як США, Канада, Бразилія...

— І все ж таки, Юрію, без якихось труднощів не обійшлося?

— Найбільша наша трудність у тому, що ми справжнісінькі двієчники в світі бізнесу. Я зрозумів, що нам треба самим укладати контракт, а не діяти через посередників, які обов'язково тебе надурять.

— І, як завжди, плани на майбутнє?

— Хочеться поїхати до Бразилії. Тобто туди, де є українці...

Олександр ВИНОКУРОВ.
Київ.

Знак біди

ЗАМІСТЬ ВЕСІЛЛЯ — ПОХОРОН

Трагедія сталася в селі Нова Осота Олександрівського району. За лічені хвилини пішли з життя троє людей. Смерть завжди вражає. Смерть здорових, сповнених енергії людей вражає невимовно. Вони могли б жити, радіти життю, якби не той безглуздий випадок.

Надвечір, пораючись по господарству, 55-річна Марія Горянська побачила, що у літній кухні у відчинений погріб впала квочка. Шестирічний онук на прохання бабусі поліз її витягти. Однак минула хвилина, друга, а хлопчик не подавав з погреба голосу. Стривожена жінка почала кликати на поміч. Згодом спустилася сама до онука і впала мертва поруч з ним. 48-річний сусіда Олексій Орлик, зачувши крики, прибіг до хати Горянської, кинувся у погріб, викинув хлопчика у веранду, а сам вже живим не піднявся. Син, 22-річний Ігор, вирвався з натовпу рятувати батька і загинув біля нього. 8 серпня в Ігоря, випускника інституту, мало бути весілля...

Припускають, що причиною страхітливої смерті стало, очевидно, отруєння газом. У погребі виявлено рештки гнилих овочів, тухлих яєць, інших зіпсованих продуктів, а душник був наглухо забитий. Ведеться слідство. Лікарі борються за життя шестирічної дитини.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Кіровоградська область.

До уваги уряду

ВАЛЮТА ПІД НОГАМИ

Щитовий художній паркет, який випускає Ківерцівський дослідний деревообробний комбінат, відомий в Україні, США, Франції, Канаді, Польщі, Болгарії, Монголії... Ним викладені зали Маріїнського палацу, Київського театру опери та балету, палацу культури «Україна»... В минулі роки у Ківерці, що на Волині, заїжджали іменити гості з Москви. За безцінь художній паркет йшов на дачі Брежнєва, в квартири маршалів та генералів, космонавтів, відомих московських артистів. Майже рік майстри доку Юрій Гук, Микола Омельчук, Іван Корнелюк укладали підлогу в посольстві колишнього СРСР у США. За останні двадцять років підприємство не одержало не те що рекламації, а навіть зауваження. Кілька місяців тому солідна канадська фірма замовила 3,5 тисячі квадратних метрів художнього паркету, який був виготовлений на рівні світових стандартів. Конструктори та дизайнери комбінату розробили понад 100 малюнків художнього паркету, що здатні задовольнити найвишуканіші смаки.

— Потужність цеху художнього паркету — майже вісім тисяч квадратних метрів на місяць, — розповідає директор Ківерцівського доку Микола Войцицький. — На жаль, ми сьогодні виготовляємо лише п'ять тисяч. Причина спаду виробництва — брак сировини. Раніше 65 відсотків деревини ми одержували з Росії. Сьогодні нам пропонують цінні породи дерев німці, американці. Та потрібна валюта. Лісівники ж і деревообробники Волині не мають одного господаря, а потерпає від цього діло. Нам пропонують за високу ціну ліс, грошей ми не маємо, отже, не виробляємо паркету, який могли б продавати за ту саму валюту.

Начальник виробничого відділу комбінату Володимир Полюх похвалився, що їхній художній цех за потужністю і асортиментом випуску художнього паркету — найбільший в Україні.

— За підтримки і допомоги держави ми могли б давати Україні валюту, — каже він. — Живемо на Волині, серед лісів, а щоденно відчуваємо брак сировини. Нам хоча б трошки мати державних нарядів на лісоматеріали — дуб, березу, граб, клен, ясен...

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

НА УСЯКОГО МУДРЕЦЯ ДОВОЛІ ПРОСТОТИ

Емісари Національного банку сьогодні наполегливо стукають у двері російського уряду з проханням надати або рублевий кредит, або продати неабияку суму російських грошових знаків. До цього їх спонукав дефіцит готівки, особливо в областях, що мають спільний кордон з Росією. Подейкують, представник Президента у Севастополі, благаючи видати готівку під відпускні морякам (щось близько 50 мільйонів карбованців), ледь не знепритомнів у Національному банку України. Як на лихо, Росію особистість нашого представника зовсім обходить, і на найвищому рівні банківським керівникам України відповідають: «Та ви ж саме і добивалися повного виходу з рублевої зони, заявляючи вголос, що буцімто купон захистить ваш внутрішній ринок. Ось і оперуйте купоном...»

Справді, на всякого мудреця доволі простоти. Перекривши з допомогою нестримної емісії (за деякими оцінками, вона досягає вже 50 відсотків щомісяця) нестачу грошової маси, ми не врахували, що головною умовою існування будь-якого ринку є виробництво товарів і послуг, а їх обсяги катастрофічно знижувалися з місяця в місяць. Падіння обсягів логічно супроводжувалося підвищенням цін і зовсім нелогічно — зростанням доходів населення. Ця обставина не дозволила купонові на рівних суперничати з карбованцем на території СНД і змусила людей ще цупкіше тримати в своїх руках сімейні кубишечки російських грошей. Національний банк, на подив, зовсім не вивився державними «засіками», на які народ горбатив спину з часів Жовтневої революції. Усім, хто благає рублів, тут показують на двері. Як бути?

На це запитання відповідатимуть конкретні розрахунки деяких керівників Національного банку, про що обізнаний і уряд. Пропонується визнати неспроможність купона і ввести в обіг нарівні з ним рубль. Це не доб'є, а реанімує купон. А до цього — дозволити банкам приймати рублі від населення без усіляких обмежень, і не гаючись, доки наші банки не пішли старцювати.

Сергій ВЛАД.

Експре...

МАНДЕ...
НЕ З...

Багатоти... чорного н... лася пере... зидента... Глава АН... продовжу... мократич... пинятн ма... доки до у... ставники...

ЧИ...

Перша... Мозамбік... партизанс... «Мозамбі... дродження... лася в Р... висловили... сиљ для... країні. П... говорах с... годні буд... ну домов...

ПОЗИКУ... МІЛЬЯ...

схвалив... ний фонд... пакет... Феде... що МВФ... надасть Р... ди долар... кошти, р... в'язався... бюджету...

ПРОТИ... ГРА...

К... Хонеккер... гостя По... скві у з... Президен... повідомл... дію, про... кордони... виступаю... парламен... мив, що... відповідн... лійського... перебува... ві завдав... російсько...

БЕЛ... ВЕДУТ...

Питанн... і обміну... рюватим... шті Пре... ві Пани... Повідом... відбудет... Міжнаро... ста. Глав... обговор... криття ц... град і... більш як...

Тим ч... що в Бо... вають б... ють мус... навмисно... військ С... міжнаро... лікт.

ого!

тера, ним опі-
Ольга Янець і
о з управління
герства, обидві
вихильні до го-
інської мови,
ли трохи одвів
о й дізнався,
зв'язку розіс-
еглим по всій
ного листа що-
я української
Степан по-
ймальні міні-
в дозволу заб-
ам свою книж-
повідь: «Пожа-
слився: навіщо
по всій Ук-
ба починати з
рки?
себе почували
— спитав він.
вик до нашої
овності...
, я до неї теж
гість.
з Лондоном?
там Лондон?
рава?!
в ньому...
ЖЕЖЕРА.
Фото Сергія
ВАЛЬЧУКА.

ИЙ

, писанки, де-
би з дерева,
ка, скульптура
рім того, наші
продемон-
небачене ди-
й інтелект, ви-
овіді на теми
ономіки, еколо-
ки — акціонер-
банк «Україна».
ВАЛЬСЬКА.

Наші мандрівки

КОЗАК, АЛЕ НЕ РАШЕН

З гастролей по Латинській Америці повернувся Національний український фольклорний хор імені Г. Верьовки. За 53 дні він дав 35 концертів у Сальвадорі, Нікарагуа, Гондурасі, Коста-Ріці, Перу, Лімі, Колумбії. Жоден мистецький колектив з України ще не вирушав у подібне турне, тож ми і зустрілися з директором хору Ю. ПЕРЕСУНЬКОМ.

— Юрію, як відомо, в латиноамериканських країнах наше мистецтво мало відоме або ж взагалі невідоме. Отже, ви свідомо йшли на ризик чи ж таки сподівалися на якийсь успіх?

— Ризик, успіх... Своїм головним завданням я вважаю одне — донести світові, що на земній кулі є така держава Україна, є прадавній український народ, який має самобутню культуру. Ну, не можна ж так жити, коли до тебе підходить перуанець чи гондурасець і запитує: «Козакс рашен?» «Ні,— кажу.— Україна». Він дивиться на мене, як на щось потойбічне, бо вперше чує це слово — Україна. Наша ідеологія та пропаганда «задовбала» не лише нас, а й іноземців. Для них усі ми, українці, грузини, узбеки, чукчі, коряки— або радянські, або росіяни.

— Здавалося б, хор імені Верьовки...

— В тому й справа, що «здавалося». Його тримали для заспокоєння душі українського народу, демонстрування «Союзу непорушного», змушуючи виступати на партійно-державних концертах. У багатьох країнах світу він зовсім невідомий.

— І як пройшли гастролі?

— Одне слово — аншлаг. Хоча квитки коштували дуже дорого — від 5 до 16 фунтів стерлінгів.

— А як вас приймали, так би мовити, на вулиці?

— Як для нас, латиноамериканські країни дуже специфічні, тож відразу не розберешся, що і до чого. В Перу, коли ми проходили від готелю до автобусів, нас супроводжували дужі хлопці, які тримали пальці на зведених курках автоматів. Нашим артистам не радили під час прогулянки по місту носити намисто, обручки, інші прикраси: так майстерно вкрадуть, що схопишся лише в готелі. Особливо непокоїло місто Меделін, що в Колумбії. Тут гніздо кокаїнових баронів. Але, мабуть, їм було не до нас, і гастролі пройшли успішно.

Звичайно, це деталі. Взагалі ж нас усюди зустрічали чудово. Думаю, що слово «Україна» багатьом латиноамериканцям віднині стане таким саме звичним, як США, Канада, Бразилія...

— І все ж таки, Юрію, без якихось труднощів не обійшлося?

— Найбільша наша трудність у тому, що ми справжнісінькі двієчники в світі бізнесу. Я зрозумів, що нам треба самим укладати контракт, а не діяти через посередників, які обов'язково тебе надурять.

— І, як завжди, плани на майбутнє?

— Хочеться поїхати до Бразилії. Тобто туди, де є українці...

Олександр ВИНОКУРОВ.
Київ.

Експрес-новини

МАНДЕЛА ЗАКЛИКАЄ НЕ ЗУПИНЯТИСЯ

Багатотисячна демонстрація чорного населення ПАР відбулася перед канцелярією Президента країни де Клерка. Глава АНК Мандела закликав продовжувати боротьбу за демократичні реформи і не припиняти масових виступів доти, доки до уряду не увійдуть представники чорного населення.

ЧИ БУДЕ МИР [illegible]ОЗАМ[illegible]?

Перша зустріч Президента Мозамбіку Чіссано з лідером партизанського угруповання «Мозамбікське національне відродження» Блакамою відбулася в Римі. Обидві сторони висловили намір докласти зусиль для встановлення миру в країні. Посередники на переговорах сподіваються, що сьогодні буде укладено відповідну домовленість.

ПОЗИКУ РОСІЇ В ОДИН МІЛЬЯРД ДОЛАРІВ

схвалив Міжнародний валютний фонд. Це перша частина пакет[illegible] допомог[illegible] Російській Феде[illegible]. [illegible]дбачається, що МВФ найближчим часом надасть РФ ще чотири мільярди доларів. Щоб одержати ці кошти, російський уряд зобов'язався скоротити дефіцит бюджету і зменшити інфляцію.

ПРОТИ ХОНЕККЕРА ГРАВ ЄЛЬЦИН

К[illegible]ишнього ке[illegible]ника НДР Хонеккера позбавили статусу гостя Посольства Чілі в Москві у зв'язку з проханням Президента Росії Єльцина. За повідомленням чилійського радіо, про це заявив міністр закордонних справ Чілі Сільва, виступаючи в нижній палаті парламенту країни. Він повідомив, що Єльцин звернувся з відповідним проханням до чилійського уряду через те, що перебування Хонеккера в Москві завдавало політичної шкоди російському керівництву.

БЕЛГРАД І ЗАГРЕБ ВЕДУТЬ ПЕРЕГОВОРИ

Питання взаємного визнання і обміну полоненими обговорюватимуть сьогодні в Будапешті Прем'єр-міністри Югославії Панич і Хорватії Григорич. Повідомляється, що зустріч відбуватиметься під егідою Міжнародного Червоного Хреста. Глави двох урядів також обговорять можливість відкриття шосе, що з'єднує Белград і Загреб і не діє вже більш як рік.

Тим часом повідомляється, що в Боснії і Герцеговині тривають бої. Серби звинувачують мусульман в тому, що ті навмисне обстрілюють позиції військ ООН, щоб викликати міжнародне втручання в конфлікт.

«Справа Хонеккера» живе

Інформація для роздумів

Врешті-решт усе стало на свої місця. Хонеккер — у тюрмі, сформульовано звинувачення: «наказ стріляти у громадян НДР, які намагалися перетнути кордон і втекти на Захід; переховування терористів; махінації з державною власністю».

Скільки людей — стільки думок. Одні вітають майбутній суд над Хонеккером, інші твердять, що його зрадили колишні однодумці. Тому не нав'язуватимемо читачам якусь точку зору, а ознайомимо їх з редакційним досьє. Висновки для себе зробить кожний сам.

ТРИМАЮЧИСЬ ЗА СТІНУ

На колишньому міжнімецькому кордоні і біля Берлінської стіни понад 200 біженців були вбиті прикордонниками НДР, підірвалися на мінах або загинули від дії спеціальних пристроїв, встановлених на кордоні.

Агентство АДН (ФРН).

Я знаю, що стіна — жахлива річ. Прийде день — і вона зникне. Але лише тоді, коли будуть усунуті причини, які викликали її зведення. Що я мав робити? Тільки у липні НДР залишили понад 30 тисяч жителів, причому найкращих і найсталранніших. Неважко було підрахувати, що східнонімецька економіка зазнає краху, якщо ми не здійснимо чогось проти масової втечі... Існувало лише дві можливості: повітряний бар'єр і стіна. Перший призвів би нас до серйозного конфлікту з США, не виключено, що навіть до війни. Такий ризик я не міг і не хотів допустити. Отже, залишалася стіна. Не хочу приховувати також, що я був останньою інстанцією, яка віддала відповідний наказ.

М. ХРУЩОВ.

Втративши Східну Німеччину, Радянський Союз позбувся б Польщі і всієї Східної Європи. Він мусив щось зробити, аби зупинити потік біженців... Може, стіна? Ми не зможемо виступити проти. Я здатний об'єднати альянс (НАТО) для захисту Західного Берліна, але не в силах утримати активним Східний Берлін.

Дж. КЕННЕДІ.

8 червня 1987 року під час рок-концерту біля рейхстагу у Східному Берліні мають місце значні заворушення. Серед гасел: «Уберіть стіну!», «Горбачов, допоможи!». 12 червня того ж року Р. Рейган вимовляє біля берлінської стіни свою знамениту фразу: «Пане Горбачов, зруйнуйте цю стіну!»

19 січня 1989 року... Е. Хонеккер заявляє: «Стіна простоїть ще і 50, і 100 років».

Газета «Тагесшпігель» (ФРН)

Не можна терпіти, щоб молоді люди, які стріляли біля стіни, потрапили під суд (йдеться про юридичне переслідування колишніх прикордонників НДР. — Ред.), а стара гру-

сліва люд...
своїм уявн...
колишнього...
би уникнут...
Він має ст...
сприяти р...
пов'язаних...
Газета «...

Стріляли...
шим, чи по...
стичне сус...
но виховує...
сі патріотиз...
доні вважа...
криваючи г...
лоді воїни...
нані, що за...
них і близь...
тереси нар...
лії політич...
р протисто...
Газета «К...

СОЦІАЛІЗ... ВЗЯТО...

Особливе...
дей виклик...
ща Вандліц...
звали «Вол...
ркою найуд...
цтвом Н...
Ред.). Тут,...
ном, опері...
том... жилк...
бюро ЦК...
вий компле...
особняків...
де розташ...
сауна, побу...
газини... Я...
час розсліди...
році на пі...
ких угідь Е...
но з держ...
мільйонів...

З ви... комісії Нар... по розсл... злови... стано...

ЦРУ ста...
том НДР».

До уваги уряду

НА УСЯКОГО МУДРЕЦЯ ДОВОЛІ ПРОСТОТИ

Емісари Національного банку сьогодні наполегливо стукають у двері російського уряду з проханням надати або рублевий кредит, або продати неабияку суму російських грошових знаків. До цього їх спонукав дефіцит готівки, особливо в областях, що мають спільний кордон з Росією. Подейкують, представник Президента у Севастополі, благаючи видати готівку під відпускні морякам (щось близько 50 мільйонів карбованців), ледь не знепритомнів у Національному банку України. Як на лихо, Росія особистість нашого представника зовсім обходить, і на найвищому рівні банківським керівникам України відповідають: «Та ви ж самі і добивалися повного виходу з рублевої зони, заявляючи вголос, що буцімто купон захистить ваш внутрішній ринок. Ось і оперуйте купоном...»

Справді, на всякого мудреця доволі простоти. Перекривши з допомогою нестримної емісії (за деякими оцінками, вона досягає вже 50 відсотків щомісяця) нестачу грошової маси, ми не врахували, що головною умовою існування будь-якого ринку є виробництво товарів і послуг, а їх обсяги катастрофічно знижувалися з місяця в місяць. Падіння обсягів логічно супроводжувалося підвищенням цін і зовсім нелогічно — зростанням доходів населення. Ця обставина не дозволила купонові на рівних суперничати з карбованцем на території СНД і змусила людей ще цупкіше тримати в своїх руках сімейні кубишечки російських грошей. Національний банк, на подив, зовсім не виявився державними «засіками», на які народ горбатив спину з часів Жовтневої революції. Усім, хто благає рубль, тут показують на двері. Як бути?

На це запитання відповідають конкретні розрахунки деяких керівників Національного банку, про що обізнаний і уряд. Пропонується визнати неспроможність купона і ввести в обіг нарівні з ним рубль. Це не доб'є, а реанімує купон. А до цього — дозволити банкам приймати рублі від населення без усіляких обмежень, і не таючись, доки наші банки не пішли старцювати.

Сергій ВЛАД.

ИИ

— розповідає
Ківерцівського
оїцький. —
сьогодні виго-
е п'ять тисяч.
виробництва
вини. Раніше
деревини ми
Росії. Сьогодні
ть цінні поро-
, американці.
люта. Лісівни-
обробники Во-
одного госпо-
ває від цього
онують за ви-
грошей ми не
не виробляємо
могли б про-
аму валюту.
виробничого
нату Володи-
хвалився, що
цех за по-
ртиментом ви-
ого паркету —
Україні.
имки і допомо-
могли б дава-
люту, — каже
о на Волині,
щоденно від-
сировини. Нам
мати держав-
лісоматеріали
, граб, клен,
БЕРЕКЕТА.
область.

Ініціативи

РЕФОРМАМ — ІНТЕЛЕКТУАЛЬНУ ПІДТРИМКУ

Міжнародний фонд інтелектуальної підтримки реформ у Казахстані й державах Центральної Азії створено в Алма-Аті.

Обрано його раду, очолювану президентом фонду, доктором історичних наук Масановим. Ця незалежна неурядова організація взяла на себе роль посередника між підприємницькими структурами та провідними науковими установами республік. Своє завдання члени фонду, а ними стали представники ділових кіл та наукової громадськості, вбачають у підтримці реформування центральноазіатських республік колишнього Союзу, а також у підготовці альтернативних програм з різноманітних галузей. Фонд планує розробити тактику й принципи «входження колишніх колоніальних придатків імперії до системи сучасної цивілізації та пошук ними свого оптимального місця в міжнародній системі суспільного поділу праці».

Серед планів є й такі: відкриття школи вундеркіндів, гуманітарного коледжу й міжнародного університету. А засновниками фонду виступили: Спілка малих підприємств «Кенес», найбільші банки й підприємницькі структури республік Центральної Азії та Казахстану.

Тетяна КОСТІНА.
Алма-Ата.

Властиві...

Бішкек

УРЯД І НАРОД: ЛЮБОВ ДО ГРОБУ

Допомогу на похорон встановив уряд Киргизстану. Сплачується вона із фонду соціального страхування в розмірі дворазової мінімальної заробітної плати, що становить 1600 карбованців. Цієї допомоги вистачить якраз на кришку домовини, котра коштує сьогодні від 2700 до 3000 карбованців. Більше уряд допомогти нічим не може і тому рекомендує установам, підприємствам та організаціям по можливості самим надавати матеріальну допомогу сім'ї померлого працівника.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Єреван

У ВІРМЕ... ПРЕМ'ЄР...

Указом...
менії Л...
сяна ві...
публіки Г...
льнений з...
ністра. На...
поєднував...
соких пост...
Мотивую...
глава вірм...
слався на...
публіки, як...
сумісництв...
шість міс...
Тер-Петрос...
внаслідок...
ної кризи...
спубліка, ...
Г. Арутюн...
була спрям...
ня роботи...

Контакти і контракти

ЗА БІЛУ ВАЛ...

Перші тисячі тонн туркменського бавов... купила італійська фірма «Свіссітал» у ... нання «Туркменагропромобробка» і від... водського морського порту на вантажном... Сабір».

Кінцева зупинка цього маршруту — італійський порт Трієст. Зворотний рейс не буде порожнім: теплохід привезе обладнання й техніку, що стануть платою за туркменську сировину. Частина механізмів, згідно з підписаним договором, уже надійшла в республіку. Так, у Красноводському порту працює три італійських вантажопідйомники, а на кінець

року сюд...
таких ма...
За слов...
міністрац...
тал» Джо...
вна ідея...
це створе...
приємств...
склозавод...
кож заво...
віконних...
Огульбібі...
Ашгаба...

...ОВИНИ

...ЗАКЛИКАЄ ...ИНЯТИСЯ

...а демонстрація ...ення ПАР відбу- ...анцелярією Пре- ...и де Клерка. ...андела закликав ...боротьбу за де- ...форми і не при- ...х виступів доти, ...не увійдуть пре- ...ного населення.

...ЦЕ МИР ...МЛ... !

...річ Президента ...ссано з лідером ... угруповання ...національне ві- ...блакамою відбу- ...Обидві сторони ...ір докласти зу- ...овлення миру в ...дники на пере- ...аються, що сьо- ...ладено відповід- ...ть.

...СІЇ В ОДИН ...ДОЛАРІВ

...родний валют- ...перша частина ...ог Російській ...Г... дбачається, ...ближчим часом ...чотири мільяр- ...Щоб одержати ці ...ький уряд зобо- ...ротити дефіцит ...еншити інфляцію.

...ОНЕККЕРА ...ЛЬЦИН

...ке... ика НДР ...збавили статусу ...тва Чилі в Мо- ... з проханням ...осії Єльцина. За ...чилійського ра- ...аявив міністр за- ...рав Чилі Сільва, ...нижній палаті ...аїни. Він повідо- ...ин звернувся з ...роханням до чи- ...ду через те, що ...онеккера в Моск- ...олітичної шкоди ...рівництву.

...І ЗАГРЕБ ...РЕГОВОРИ

...ємного визнання ...оненими обгово- ...огодні в Будапе- ...міністри Югосла- ...орватії Григорич. ...я, що зустріч ...я під егідою ...Червоного Хре- ...ох урядів також ...ожливість від- ...що з'єднує Бєл- ...і не діє вже

...повідомляється, ...Герцеговині три- ...ерби звинувачу- ...н в тому, що ті ...рілюють позиції ...щоб викликати ...ручання в конф-

«Справа Хонеккера» живе. Чи переможе?

Інформація для роздумів

Врешті-решт усе стало на свої місця. Хонеккер — у тюрмі, сформульовано звинувачення: «наказ стріляти у громадян НДР, які намагалися перетнути кордон і втекти на Захід; переховування терористів; махінації з державною власністю».

Скільки людей — стільки думок. Одні вітають майбутній суд над Хонеккером, інші твердять, що його зрадили колишні однодумці. Тому не нав'язуватимемо читачам якусь точку зору, а ознайомимо їх з редакційним досье. Висновки для себе зробить кожний сам.

ТРИМАЮЧИСЬ ЗА СТІНУ

На колишньому міжнімецькому кордоні і біля Берлінської стіни понад 200 біженців були вбиті прикордонниками НДР, підірвалися на мінах або загинули від дії спеціальних пристроїв, встановлених на кордоні.

Агентство АДН (ФРН).

Я знаю, що стіна — жахлива річ. Прийде день — і вона зникне. Але лише тоді, коли будуть усунуті причини, які викликали її зведення. Що я мав робити? Тільки у липні НДР залишили понад 30 тисяч жителів, причому найкращих і найстаранніших. Неважко було підрахувати, що східнонімецька економіка зазнає краху, якщо ми не здійснимо чогось проти масової втечі... Існувало лише дві можливості: повітряний бар'єр і стіна. Перший призвів би нас до серйозного конфлікту з США, не виключено, що навіть до війни. Такий ризик я не міг і не хотів допустити. Отже, залишалася стіна. Не хочу приховувати також, що я був останньою інстанцією, яка віддала відповідний наказ.

М. ХРУЩОВ.

Втративши Східну Німеччину, Радянський Союз позбувся б Польщі і всієї Східної Європи. Він мусив щось зробити, аби зупинити потік біженців... Може, стіна? Ми не зможемо виступати проти. Я здатний об'єднати альянс (НАТО) для захисту Західного Берліна, але не в силах утримати відкритим Східний Берлін.

Дж. КЕННЕДІ.

8 червня 1987 року під час рок-концерту біля рейхстагу у Східному Берліні мають місце значні заворушення. Серед гасел: «Уберіть стіну!», «Горбачов, допоможи!». 12 червня того ж року Р. Рейган вимовляє біля берлінської стіни свою знамениту фразу: «Пане Горбачов, зруйнуйте цю стіну!»

19 січня 1989 року... Е. Хонеккер заявляє: «Стіна простоїть ще і 50, і 100 років».

Газета «Тагесшпігель» (ФРН)

Не можна терпіти, щоб молоді люди, які стріляли біля стіни, потрапили під суд (йдеться про юридичне переслідування колишніх прикордонників НДР. — **Ред.**), а стара трусслива людина, прикриваючись своїм уявним імунітетом як колишнього глави держави, міг би уникнути відповідальності. Він має стати перед судом і сприяти роз'ясненню питань, пов'язаних з минулим.

Газета «Берлінер цайтунг»

Стріляли ми усі. Чи хорошим, чи поганим було соціалістичне суспільство — але воно виховувало молодь у дусі патріотизму. Служба на кордоні вважалася почесною... Закриваючи грудьми кордон, молоді воїни (НДР) були переконані, що захищають щастя рідних і близьких, відстоюють інтереси народу. Такі були реалії політичного та ідеологічного протистояння двох систем.

Газета «Юнге вельт» (НДР).

СОЦІАЛІЗМ В ОКРЕМО ВЗЯТОМУ СЕЛИЩІ

Особливе роздратування людей викликало існування селища Вандліц, яке у народі назвали «Вольсоградом» (за маркою найулюбленіших керівництвом НДР автомобілів. — **Ред.**). Тут, за високим парканом, оперізаним колючим дротом... жили сім'ї членів політбюро ЦК СЄПН. Цей житловий комплекс... складався з 23 особняків і різних приміщень, де розташовувались басейн і сауна, побутові заклади і магазини... Як встановлено під час розслідувань, лише у 1989 році на підтримання мисливських угідь Е. Хонеккера витрачено з державної скарбниці 20 мільйонів марок.

З висновків тимчасової комісії Народної палати НДР по розслідуванню випадків зловживання службовим становищем (1990 рік).

ЦРУ стало «хорошим клієнтом НДР». За період між 1982 і 1985 роками спеціалісти з ЦРУ як мінімум чотири рази приїздили до столиці НДР, щоб завантажити у свої літаки партії зброї радянського виробництва. Головним чином це були новинки, потрібні американцям для «дослідницьких цілей».

Журнал «Шпігель» (ФРН).

ШТРИХИ ДО ПОРТРЕТА

Я ніколи не стану применшувати ролі Сталіна у світовому революційному процесі... Після XX з'їзду КПРС, підкоряючись партійній дисципліні і загальному настрою, я навіть зняв зі стіни портрет Сталіна, хоча пізніше жалкував про це.

Е. Хонеккер.

Відкидаючи радянську перебудову і гласність, Хонеккер і його прихильники висунули гасло — «Соціалізм у кольорах НДР», який можна було б правильніше характеризувати як «сталінізм у кольорах НДР».

З доповіді надзвичайному з'їздові СЄПН (1989 рік).

Моє скинення з посади керівника партії і держави стало результатом глибоко продуманого маневру, натхненники якого поки що тримаються у тіні. Ще у 1987 році посол НДР у Москві інформував Берлін про те, що багато радянських авторів раптом стали розглядати подолання двоїстої німецької державності як невідкладне політичне завдання, подаючи його як внесок у будівництво загальноєвропейського дому. Це могло означати лише одне — зміну існуючого в НДР політичного ладу.

Е. ХОНЕККЕР.

Я повернуся до Німеччини лише в труні.

Е. ХОНЕККЕР.

Підготував
Володимир САВЦОВ.

Ініціативи

РЕФОРМАМ — ІНТЕЛЕКТУАЛЬНУ ПІДТРИМКУ

Міжнародний фонд інтелектуальної підтримки реформ у Казахстані й державах Центральної Азії створено в Алма-Аті.

Обрано його раду, очолювану президентом фонду, доктором історичних наук Масановим. Ця незалежна неурядова організація взяла на себе роль посередника між підприємницькими структурами та провідними науковими установами республік. Своє завдання члени фонду, а ними стали представники ділових кіл та наукової громадськості, вбачають у підтримці реформування центральноазіатських республік колишнього Союзу, а також у підготовці альтернативних програм з різноманітних галузей. Фонд планує розробити тактику й принципи «входження колишніх колоніальних придатків імперії до системи сучасної цивілізації та пошук ними свого оптимального місця в міжнародній системі суспільного поділу праці».

Серед планів є й такі: відкриття школи вундеркіндів, гуманітарного коледжу й міжнародного університету. А засновниками фонду виступили: Спілка малих підприємств «Кенес», найбільші банки й підприємницькі структури республік Центральної Азії та Казахстану.

Тетяна КОСТІНА.
Алма-Ата.

Власкори повідомляють

Бішкек

УРЯД І НАРОД: ЛЮБОВ ДО ГРОБУ

Допомогу на похорон встановив уряд Киргизстану. Сплачується вона із фонду соціального страхування в розмірі дворазової мінімальної заробітної плати, що становить 1600 карбованців. Цієї допомоги вистачить якраз на кришку домовини, котра коштує сьогодні від 2700 до 3000 карбованців. Більше уряд допомогти нічим не може і тому рекомендує установам, підприємствам та організаціям по можливості самим надавати матеріальну допомогу сім'ї померлого працівника.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Єреван

У ВІРМЕНІЇ — НОВИЙ ПРЕМ'ЄР

Указом Президента Вірменії Левона Тер-Петросяна віце-президент республіки Гагік Арутюнян звільнений з посади прем'єр-міністра. Нагадаємо, що досі він поєднував роботу на обох високих постах.

Мотивуючи своє рішення, глава вірменської держави послався на законодавство республіки, яке не дозволяє таке сумісництво строком більш як шість місяців. Крім того, Л. Тер-Петросян підкреслив, що внаслідок глибокої економічної кризи, яку переживає республіка, левова частка зусиль Г. Арутюняна останнім часом була спрямована на узгодження роботи уряду. Тим самим основна його діяльність на посту віце-президента практично відсувалась на другий план.

Новим керівником уряду республіки став депутат вірменського парламенту Хосров Арутюнян, котрий у недавньому минулому очолював Чаренцеванський райком компартії Вірменії. Втім, партійна біографія не завадила йому бути лояльним і дотримуватися центристської позиції. Схоже, саме цим і здобув він прихильність та симпатію Президента.

Відзначимо, що при Л. Тер-Петросяні Х. Арутюнян став уже четвертим прем'єр-міністром.

Ара МЕЛІКСЕТЯН.

Контакти і контракти

ЗА БІЛУ ВАЛЮТУ

Перші тисячі тонн туркменського бавовняного волокна закупила італійська фірма «Свіссітал» у виробничого об'єднання «Туркменагропромобробка» і відправила з Красноводського морського порту на вантажному теплоході «Поет Сабір».

Кінцева зупинка цього маршруту — італійський порт Трієст. Зворотний рейс не буде порожнім: теплохід привезе обладнання й техніку, що стануть платою за туркменську сировину. Частина механізмів, згідно з підписаним договором, уже надійшла в республіку. Так, у Красноводському порту працює три італійських вантажопідйомники, а на кінець року сюди прибуде ще сім таких машин.

За словами члена ради адміністрації фірми «Свіссітал» Джорджо Луоні, головна ідея співробітництва — це створення спільних підприємств. Наприклад, прядильної фабрики в Чарджоу, склозаводу в Ашгабаті, а також заводу по виробництву віконних та дверних рам.

Огульбібі АМАННІЯЗОВА.
Ашгабат.

Фотофакт

У ПАР уперше в світі здійснено перекидання десяти носорогів з допомогою вертольотів у район Умфолозі. При цьому тварин не присипляли. Операцію проведено з допомогою... збройних сил.

ТАБЛО ІГОР

Легка атлетика. Жінки. 400 м. 1. М. Перес (Франція), 2. О. Бризгіна (ОК, Україна, Луганськ). 400 м з бар'єрами. С. Ганнелл (Великобританія). Чоловіки. 400 м. О. Ватсе (США) — 43.50 (олімпійський рекорд). 800 м. В. Тануї (Кенія). Диск. 1. Р. Убартас (Литва)... 7. Д. Ковцун (ОК, Україна, Київ).

Вільна боротьба. До 52 кг. Хак Сон Лі (КНДР). До 68 кг. А. Фадзаєв (ОК, Росія). До 100 кг. Л. Хабелов (ОК Грузія).

Кінний спорт. Виїздка індивідуальна. Н. Упхофф (Німеччина).

Фехтування. Рапіра. Командний турнір. Чоловіки. 1. Німеччина... 5. ОК (у складі команди був С. Голубицький. Україна, Київ).

Настільний теніс. Жінки. Одиночки. Ден Япін (КНР).

Бейсбол. Фінал. Куба — Тайвань — 11:1.

Баскетбол. Жінки. Півфінали. ОК — США — 79:73, КНР — Куба — 109:70.

Футбол. Півфінали. Іспанія — Гана — 2:0, Польща — Австралія — 6:1.

Після змагань у середу Об'єднана команда здобула 84 медалі (золотих — 35, срібних — 29, бронзових — 20). Далі йдуть: США — 74 (21, 29, 24) Німеччина — 57 (18, 16, 23).

Футбол

«КАРПАТИ» ПРО БОРГИ ПАМ'ЯТАЮТЬ

Львівські «Карпати», це не секрет, у першому національному чемпіонаті сильно розчарували своїх палких прихильників. Адже грали невиразно, ледве втрималися у вищій лізі. Зрозуміло, мало кого, хто не байдужий до цього славного колективу, влаштує такий стан справ.

Болільники зі Львова великі надії покладають на нового головного тренера «Карпат» Мирона Маркевича, який останнім часом успішно працював у Луцьку, створивши там досить привабливий ігровий ансамбль. То чом би йому не здійснити подібне і в сусідній області? Сам Маркевич розраховує на тих гравців, з якими почав працювати.

Утім, «Карпатам», як і більшості клубів вищого дивізіону, не вдалося уникнути кадрових проблем. До Луцька перейшли воротар Марчук і захисник Синицький. А от Плотка і Топчієва, які виявили бажання грати в «Карпатах», керівники «Волині» відпускати не поспішають. Хоча мають на це формальне право. Обидва пов'язані з Луцьком контрактом. Подався до запорізького «Металурга» вічно перспективний Мущинка. Перейшли до чернівецької «Буковини» Лаба та Бондарчук. Гула і Чикало гратимуть тепер у «Газовику» (Комарне), який очолив колишній наставник «Карпат» Степан Юрчишин. До стрийської «Скали» повернувся Сидоренко. А от поповнення не таке вже й велике: воротар із «Скали» Стронцицький, нападаючий Гусін і півзахисник Височанський, які виступали в «Газовику».

«Карпати» зіграли кілька товариських матчів з командами Львівщини, здобувши в усіх легкі перемоги. У Мукачевому вони переграли «Приладист» — 1:0. Закарпатську команду, до речі, нещодавно очолив Іштван Сенеч.

Ну, а «Карпати» постараються в новому чемпіонаті зіграти так, щоб не бути винними болільникам.

Василь ПЕТРИНЧУК.
Львів.

«ЛЕВОВА» ЧАСТКА

ОНУЧА ДЛЯ АРИСТОКРАТІВ ДУХУ

● Собори наших душ

Свого часу професія кочегара була вельми шанованою серед дисидентів із кіл української інтелігенції. Не втрачаючи здорового гумору за найскрутніших обставин, кочегари-політики утворили клуб «Онуча» — об'єднання наукових українських чорноробочих аристократів. Серед кочегарів були В'ячеслав Чорновіл, Михайло Осадчий, син видатного українського історика Роман Крип'якевич. Зловісного 1972 року його не заарештували разом з однодумцями.

— Я наївно подумав, що я — персона грата, бо працював керівником відділу в закритому інституті. А вони просто очікували, щоб зібралося більше матеріалу, — розповідає Роман Іванович. — Врешті в нашій квартирі зробили обшук, але нічого з наукової спадщини батька не взяли. Того ж року мене звільнили з інституту. Тих чотирьох колег, які утрималися від голосування за моє звільнення, незабаром також викинули з інституту. А коли мені віддали трудову книжку, дізнався, що так вчинили зі мною за «скоєний аморальний вчинок». Йду у відділ кадрів до дяді Феді, з яким був у хороших взаєминах, і питаю: «Що це? Люди подумають, що я секретарку «оформив». А він мені: «Це дуже хороша чоловіча характеристика. З нею тебе будь-куди візьмуть на роботу». Півроку був без роботи, а коли стаж перервався (що й було передбачено «покровителями» — О. Т.), почав працювати в різних інститутах. Коли стукнуло 60 років, закінчив за порадою Михайла Осадчого кочегарські курси і працював три роки. То був кращий період життя. Я отримував і пенсію, і зарплату. Приніс у свою кімнатку, до якої сторонні особи не заходили, книги, друкарську машинку, зайнявся архівами батька...

В «Онучі» переплелося трагічне й комічне, і хоча клуб не ставив перед собою якихось грандіозних цілей, він сприяв духовному самозбереженню «чорноробочих аристократів». Нині вони розділилися. Одні продовжують активно займатися політикою, інші свідомо самоусунулися від будь-яких політичних змагань і порають свої ділянки на культурно-освітянській ниві, найчастіше — на громадських засадах. Їхні імена для широкого мітингового загалу маловідомі, але хтозна, чи не стане саме їхній внесок найвагомішим на терезах історії...

Домівки інтелігентів-«чорноробів», у яких мені доводилося бувати, дуже схожі: скромний побут, старомодні меблі, сила-силенна книг, картин що для них уже бракує стін, старенькє фортепіано. Отакий вигляд має і квартира родини Крип'якевичів, у якій витає дух знаменитого професора. Перед смертю (1967 рік) він упорядкував свої архіви, які, на щастя, не постраждали від суспільних катаклізмів.

Завдяки зусиллям Романа Крип'якевича й істориків Інституту суспільних наук АН України за останні роки видано сім книг Івана Крип'якевича, адресованих і спеціалістам, і юнацтву. Найближчим часом вийдуть друком такі капітальні праці, як «Історія української культури» (у співавторстві), «Всесвітня історія», «Історія українського війська», яка вкрай потрібна для навчання українських офіцерів. Планується видання «Географії України», дійде черга й до мемуарів...

Любов у цій родині наукові, громадські й приватні інтереси не можуть не переплітатися. Пані Леся Крип'якевич, обдарована художниця, стала одним із фундаторів організації «Українська молодь Христові», яка займається зокрема розподілом гуманітарної допомоги з-за кордону. Спочатку Роман Крип'якевич допомагав дружині як перекладач, потому піднявся на вищий щабель і нещодавно очолив українсько-австрійський науковий центр. Доньки — Іванка та Богданка — художниці за фахом, під впливом батьків теж займаються доброчинною діяльністю. На Іванку, схоже чекає велике майбутнє: її запрошують розмальовувати церкви в Німеччині, Франції, Італії. Вона вивчає іноземні мови і водночас захоплено навчає підопічну розумово неповноцінну дівчинку абетці.

І хто його знає, що в нашім житті високе, а що — буденне, заземлене. І що цінніше — парча чи онуча?

НА ЗНІМКУ: куточок старого Львова.

Фото Ігоря **СЕНКАЛЬСЬКОГО.**

● **Телеграфним рядком**

БОРИСЛАВ НЕ СМІЄТЬСЯ

Жителі цього міста зібралися на віче, аби порадитися, як захистити свої картопляні ділянки від нічних крадіїв. Вирішили не звертатися до міліції по допомогу, а охороняти своє добро самостійно. На нічне патрулювання вирушають навіть жінки.

РОЗЛУЧИМОСЯ ГАРНО

Торік у Львівсько-Волинському вугільному басейні запровадили контрактну систему. Нова кадрова політика дає перші плоди. Адміністрація ВО «Укрзахідвугілля» не продовжила контрактну угоду з директором шахти № 3 «Великомостівська». Схоже на те, що за умов ринку ми нарешті дамо спокій «стрілочникам»...

ГОЛОД — НЕ ТІТКА?

Голодний страйк групи лікарів Трускавецької центральної курортної поліклініки хоч і не розв'язав усіх пекучих проблем курорту, та все ж дійшов до серця батька-Києва. Принаймні, столичне керівництво кинуло на периферію «кістку» — повернуло 6 мільйонів боргу за курсівки. Тож лікарям поки що не загрожує безробіття.

У ПОЛЬЩІ — ПО-УКРАЇНСЬКОМУ

147 учнів закінчили навчальний рік в українській школі імені Маркіяна Шашкевича польського міста Перемишля.

Школу цю зведено з ініціативи братства Святого Миколая та педагогічного товариства в 1911 році і передано українським дітям. Проте свого часу її не раз закривали польські власті й вона переходила в їхнє відання. І тільки в результаті наполегливих клопотань місцевої влади через 46 років після закриття вона воскресла в 1991-му. Цьому, безперечно, сприяли й демократичні процеси в Україні.

Мені не раз доводилося проводити в цій школі уроки літератури, творчі зустрічі, тому цілком певно можу сказати: тут намагаються розвинути в дітях творче начало, виховати справжніх патріотів, які відчувають себе невід'ємною частинкою України. До формування незалежної, діяльної особистості наставники і батьки докладають чимало зусиль.

Викладання в основному проводиться польською мовою, але в коридорах під час перевірки, на репетиціях діти розмовляють по-українському. І кожен з них намагається отримати високу оцінку на уроках української мови й літератури. Легко дається їм і закон Божий, який викладає рідною мовою черниця сестра Оксана.

Свята Миколая, Андрія, Святий вечір, Різдво Христове, Великдень, Івана Купала діти проводять разом з батьками й учителями. А недавно вони взяли участь у відновленні могили січових стрільців у Пікуличах, в передмісті Перемишля. Тут був присутній і посол України в Польщі Теодозій Старак.

Авторитет школи зростає: від українських, змішаних і навіть польських родин уже надійшли 22 заяви з проханням зарахувати їхніх дітей до підготовчої групи.

Львівські освітяни допомогли шістдесятьом дітям відпочити на землі Маркіяна Шашкевича, де вони відвідали музей поета в Підліссі, побували в Олеському замку, у древньому Львові.

Та все ж клопотно сьогодні й директору Юліану Баку, і викладачам Марії Туцьті, Марії Фіцак, Мілі Лучак: не вистачає підручників, не готова їдальня, нема перспектив на підвищення зарплати вчителів. Польські власті поки що не квапляться з фінансуванням.

Василь КОБЕЦЬ, письменник.

Вінниця — Перемишль.

Реалії

ХОЧЕШ УВІЧНИТИ СЕБЕ?

5 травня 1950 року в селі Білогорші під Львовом у бою з підрозділами НКВС загинув генерал-хорунжий УПА Роман Шухевич. Нащадки увічнили його пам'ять: встановили меморіальну дошку, насипали високу символічну могилу (справжньої не знайдено), біля якої щороку, в річницю загибелі героя, збиралася громада. Так було й цієї весни. А за кілька місяців освячену могилу зруйнували... «свої». Мета у товариства «Галицька січ» благородна — спорудити пам'ятник Романові Шухевичу, а ось методи, як було зазначено на прес-конференції в міській Раді, — суто більшовицькі. Ініціатори цієї акції не вважали за потрібне навіть поінформувати про свої наміри органи влади. А Романа Шухевича вони «увічнили», за відгуками митців, потворною скульптурою — на кшталт отих піонерів, які «салютували» чи не в кожному сквері.

У будівничій самодіяльності яскраво проявилося нехтування норм співжиття. Тишком-нишком з'явився пам'ятник Кобзареві біля входу в Шевченківський гай (звісно, не шедевр). Одна релігійна громада, не питаючи ні в кого дозволу, спорудила в місті — поряд із газопроводом високого тиску капличку, і ця будова могла завершитися колосальною аварією.

Жодних об'єктивних передумов для такої самодіяльності немає, бо й до пам'ятників, і до потреб релігійних громад увага органів влади велика. Незабаром з'являться у Львові пам'ятники Шевченкові (його відкриття заплановано на 24 серпня), Грушевському, Шептицькому, жертвам політичних репресій. Мабуть, будівнича самодіяльність продиктована «суперреволюційною» свідомістю (хочу — будую, хочу — руйную), а ще — амбіціями і прагненням увічнити власне ім'я.

А як же міська влада? Невже не вживає жодних заходів аби унеможливити подібну самодіяльність? Її роль у цій ситуації складна, бо вона опинилася у пастці власної толерантності щодо громади, яка керується святими гаслами. Щоб не спричинювати збурення, міське керівництво йде навздогін подіям...

ОКСАНА ТЕЛЕНЧІ, власний кореспондент «Голосу України» по Львівській області.

Телефон корпункту у Львові: 34-02-27.

ОБОВ'ЯЗКОВА «ВОЛЯ»...

Колишні партійні та комсомольські функціонери з великим умінням оволодівали масами (віддамо їм належне) створювали свого часу альтернативну профспілку «Воля». У пригоді стала навіть тодішня стилістика. Так в оголошенні про мітинг, який відбувся нещодавно біля пам'ятника Іванові Франку, було сказано: «Явка всіх членів профспілки «Воля» обов'язкова».

«Війна» різних угруповань на Львівському об'єднанні факсимільно-телеграфної апаратури точиться давно. Годі й казати про згубні наслідки цих міжусобиць для колективу. Нині протистояння сягнуло критичної межі. Четверо членів «Волі» голодували в приймальні директора. А згаданий мітинг дуже нагадував суд над ворогами народу, під час якого оратори все змішали докупи: й слушні критичні зауваження, й вимоги, й заклики на взірець «весь мир насилья мы разрушим...»

«Оратори-судді» відвели лаву підсудних і для Президента й для Голови Верховної Ради й для Прем'єр-міністра, й для народних депутатів України І. Драча, О. Влоха, Є. Гриніва і, звичайно, для місцевої влади. Пролунала вимога про відставку представника Президента С. Давимуки. До нього «Воля» має особливі «симпатії», бо Степан Антонович не раз заявляв про те, що її дії інспіровані...

Серед «суддів» були відомі борці з тоталітаризмом С. Хмара, Ю. Шухевич, а також функціонери - переродженці. Вони одностайно звинувачували владу в альянсі з московськими шовіністами, мафіозними структурами тощо. Прихильники «Волі» не говорили про те, як вони будуватимуть новий світ. Щоправда, мов рефрен, лунала настирлива пропозиція: вступайте до профспілки «Воля».

Втім, це гостре зіткнення ідейних противників мало свої позитивні наслідки: у Львівському об'єднанні факсимільно-телеграфної апаратури розпочалися мирні переговори представників профспілкових організацій та адміністрації. Голодуючі залишили свій пост у приймальні директора...

Оказія

У КВАРТИРУ—ЗАЙЦЕМ

Відчайдушні львів'яни самочинно зайняли близько 300 квартир. Звісно, зробили це не від доброго життя, а з відчаю. Самоселів виселяють через суд, але кожен процес перетворюється на драму, той із сокирою виходить назустріч судовим виконавцям, той — з малими дітьми. Однак міська рада настроєна рішуче: самоселами займатиметься спеціальна група її працівників. А щоб спонукати суддів і прокурорів до цих клопітних справ, їх напівжартома попередили: самі не дістанете квартир, поки не наведете порядок. Ну, а в кожному жарті, як відомо...

У ТУПИКУ

Так і живемо

Роботи Галини Рідної вражають неповторністю кольорової гами. У цьому могли переконатися численні відвідувачі її персональної виставки, що відбулася 1988 року в Києві. Незабаром — прийняття до Спілки художників України. Згодом — запрошення на роботу до Канади. У Торонто, в українській діаспорі, прийшло визнання. Півроку плідно працювала, створила більше півсотні високохудожніх полотен. Високій продуктивності сприяли організатори виставки.

Перебування в Канаді увінчалося повним тріумфом на персональній виставці. Численні відвідувачі охоче купували картини полтавської художниці. І платили, звісна річ, валютою. Однак художниця повернулася додому з порожніми руками. Парадокс?!

Мов за щучим велінням, спустився на канадську землю сам Павло Романович Попович і благополучно приземлився у павільйоні виставки художніх робіт землячки. Явився не в обладунках космонавта, а у вишитій українській сорочці. І пустив у хід старий, випробуваний на практиці прийом:

— Я про вас все знаю, можете нічого не розповідати.

Такий собі випадковий турист-землячок з невипадковою й однозначною заявою, схожою на ультиматум:

— Свій гонорар можете пожертвувати дітям, які потерпіли внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС.

Галина Іванівна пригадала афіші, котрі закликали допомогти дітям Чорнобиля, інші доброчинні виставки, де місцеві канадські художники жертвували долари. Зокрема, на реставрацію Львівського художнього музею. Звикла до маленьких радощів у своєму житті (виросла в багатодітній сім'ї), полтавка відмовилася від солідного гонорару. Лише згодом збагнула: маніпулятори-реаніматори радянської імперії з метою легкої наживи нічим не гребували — аж до спекуляції на вселюдській біді.

І звідки художниці було знати, що таким побитом великодержавні спритники вибивали долари? І куди канула ця валюта?

Як би там не було і скільки б чуйні колеги не переживали з приводу витонченого пограбування, Г. Рідна не має претензій до відомого космонавта.

Однак у рідній Полтаві талановиту художницю чекав ще один сюрприз: її позбавили творчої майстерні (точніше — куточка в кінотеатрі «Колос»).

Залишившись без робочого місця, на початку 1991 року Г. Рідна звернулася до батьків міста. Але ті не поспішали допомогти. До того ж як член Спілки художників Галина Іванівна просила розширити житло або дозволити стати на чергу для отримання нової квартири. Місцева рать зустріла таке прохання звичною відмовою.

Наштовхнувшись на непробивний мур полтавського бюрократизму, художниця попросила «намалювати» їй відповідну довідку про відмову. І ось новий парадокс, який не присниться жодній Канаді. Щоб народити пустопорожній папірець, який нікого ні до чого не зобов'язував, Полтавський міськвиконком засідав кілька разів!

Вирвавши нарешті цидулку, показала її спілчанам. А ті якось приречено прокazали:

— Спілка допомогти не в змозі. Настали важкі часи, квартири нині дорогі...

Потім нова біда: художниці оперували ноги. На кілька місяців залишилася без засобів до існування.

— Ні майстерні, ні хати, ні перспективи. Живу одним днем — у тупику,— гірко підсумовує художниця, творчий почерк якої міг би стати візитною карткою мистецької Полтавщини.

Як тут не згадати щоденниковий запис іншого українського творця — незабутнього Олександра Довженка: «Тільки й чути скрізь на засіданнях: проявіть твердість, проявіть гнучкість. Чому не кажуть: проявіть розум, проявіть доброту, турботу, чесність, увагу і нещадну вимогу акуратності, смаку і витонченості в роботі».

Володимир СЕМЕНО.
Полтава.

Як «Волги» тисячу тонн м'яса «з'їли»

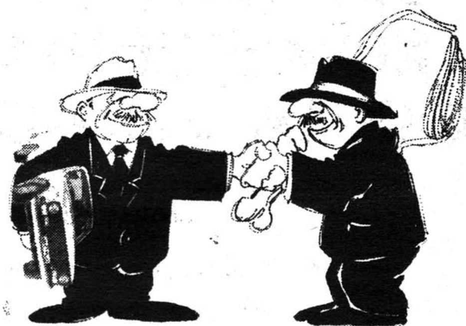

Торік, коли ще діяли загальносоюзні плани та угоди, підприємства Миколаївського виробничого об'єднання м'ясної промисловості згідно з спущеною «згори» рознарядкою мали поставити до Нижегородської області 1700 тонн своєї продукції. А поставили на 1053 тонни більше. Причому без усяких там рознарядок. Може, подумаєте, отими м'ясопродуктами тут затоварились? Аби не викликати гніву на свою голову, не раджу запитувати про таке ні в Миколаєві, ні у Вознесенську та Первомайську, звідки вивозились оті тонни і де вмить шикуються довжелезні черги, як тільки люди почують, що в котромусь із магазинів мають «викинути» щось м'ясне.

Все ж — вивезли. Всупереч нормальній логіці, за якою мали б насамперед своїх земляків хоч так-сяк нагодувати. Всупереч постанові Кабінету міністрів від 24 липня 1991 року за № 104 під назвою «Про порядок вивезення товарів народного вжитку за межі України». За вказівками заступника голови Держкомітету України з харчової та переробної промисловості В. Соломахи та генерального директора обласного об'єднання м'ясної промисловості І. Кишенька. Останні ж керувалися, з усього видно, не логікою й не законністю. Все те було відкинуто геть, як тільки там, у Нижньому, пообіцяли за «зайве» м'ясце підкинути зовсім не зайві для облаштування сімейно-особистого життя «Волги».

«Джентльмени» слова дотримали. В рахунок товарообмінних операцій (за оті незаконно відвантажені понад тисячу тонн м'ясопродуктів) Нижегородське підприємство-магазин виділило миколаївцям шість автомобілів «Волга» ГАЗ-24. Розподіляли їх, як і вивозили м'ясо, без реклами, тихо й незаконно: першим у тій черзі виявився уже згаданий В. Соломаха, за ним — директор Миколаївського м'ясокомбінату О. Левицький, начальник Миколаївського спецавтопідприємства К. Айвазян...

Та недаремно мовиться, що з часом усе таємне стає явним. Про розбазарювання м'ясопродуктів, що належали миколаївцям, розповіла місцева преса, зокрема — газета обласної Ради народних депутатів «Радянське Прибужжя». Було це у січні нинішнього року. Піднявся переполох. Справою зайнялась прокуратура області. Дії І. Кишенька, К. Айвазяна, О. Левицького та В. Соломахи були кваліфіковані як зловживання службовим становищем, що передбачає відповідальність згідно зі статтею 165 частини 1 Кримінального кодексу УРСР. Та з великої хмари, хоч як це дивно, не впало, по суті, й краплини дощу. В тій же обласній прокуратурі за усним розпорядженням її керівника Ю. Бондаря наприкінці квітня винесено постанову про відмову в порушенні кримінальної справи за фактами незаконного придбання автомобілів. Учасники некрасивої, скажемо цього разу так, історії відбулися легким переляком.

Відомо, що місцеві органи державної влади не можуть втручатися в діяльність прокуратури по здійсненню покладених на неї функцій у нагляді за законністю. Та як було не звернути на все те уваги новій державній адміністрації області, коли і народ гуде, мов бджоли у вулику, і факти у висновках по справі явно підтасовані? У відмові в порушенні кримінальної справи є, скажімо, надумане посилання на якесь рішення Миколаївського облвиконкому, згідно з яким, мовляв, угода «м'ясо—автомобілі» цілком законна. Але ж такого рішення в природі не існує. Або: постанову прокуратури виніс старший помічник прокурора області, якому таких повноважень просто не надано. Що, сам прокурор чи його заступники таким чином вирішили не «забруднювати» власних рук, в разі «осічки» звалити відповідальність на «стрілочника»?

Про це, як і про справжні мотиви припинення дальшого розслідування справи та небажання передати її до народного суду, можна тільки здогадуватися. Та як би там не було, а представник Президента в Миколаївській області А. Кінах у листі прокуророві області Ю. Бондарю вирішив висловити своє ставлення до описаної історії. Вказавши на підтасовку фактів та неправомірність винесення постанови прокуратури особою, яка на те не має уповноважень, він зазначив: подібні дії вважаю недопустимими. На більше, ніж отакий протест, Закон йому права не дає.

Не знаю, чи зважить на думку представника Президента Ю. Бондар, чи повернеться до справи, про яку мова, знову сам, добровільно. Коли ні, то є й така надія: прочитають оці рядки в прокуратурі України — і таки змусять свого підлеглого діяти так, як того вимагає законодавство.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».

Телебачення

СУБОТА

8 СЕРПНЯ

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 Привіт, Маріє. V відбірковий тур фестивалю української популярної музики.
9.15 Художній фільм «Злодії в законі».
10.45 Григорій Сковорода — музикант.
11.20 Доброго вам здоров'я. Аптека Зубицьких.
12.05 УТН.
12.20 Вперше на екрані УТ. Художній фільм для дітей «Вундеркінд».
13.45 М. Лисенко. «Тарас Бульба». Вистава Національного театру опери та балету України імені Т. Г. Шевченка.
16.35 Живе слово. Сільська гімназія на Одещині.
17.10 Перлини душі народної.
17.55 Т. Петриненко. «Сповідь».
19.00 УТН.
19.10 Мультфільм.
19.30 Плеяда.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Дніпро.
21.35 Арт-майдан: Брамс. Струнний квартет. Концертна програма. (Мелодії минулих років).
23.15 УТН.
23.30 Художній фільм «Спокуса Дон Жуана».

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.30 Суботній ранок ділової людини.
7.30 На XXV літніх Олімпійських іграх.
8.15 Прем'єра науково-популярного фільму «Музичні інструменти та їх історії». 9 серія.
8.45 Як досягти успіху.
9.00 Радіо «Труба».
9.30 Ельдорадо.
10.00 Світ на дозвіллі.
10.40 Авіакосмічний салон.
10.55 XXV літні Олімпійські ігри.
13.45 Крещендо. Музична програма.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Прем'єра художньо-публіцистичного телефільму «Людина чи диявол?». Фільм 3.
15.10 «Диригент В. Федосєєв».
15.30 «Задзеркалля». «Зоряний хлопчик». Художній фільм.
17.00 Прем'єра документального фільму «Нащадки честі».
17.30 Мультфільм «Бджола Майя».
17.55 «Дорога Тетяна Іванівна...». Пам'яті актриси.
18.45 Прем'єра художнього телефільму «Статуетка Фідія».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 XXV літні Олімпійські ігри. У перерві — 23.00 Новини.
1.00 «Єдиний мужчина». Художній телефільм. 1 серія.

КАНАЛ «РОСІЯ», ІІ ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.20 «Іркутськтелефільм» представляє...
7.40 Тема з варіаціями. Ансамбль солістів «Північна корона».
8.05 Якщо вам після...
8.35 Пілігрим.
9.20 Ретро. Т. Міансарова.
9.50 Спорт-шоу.
9.55 XXV літні Олімпійські ігри. Щоденник Олімпіади. Хокей на траві. Теніс. (У перерві — Вісті).
14.00 Телетеатр Росії. «У пошуках Софії». Частина 1.
14.45 Тиждень телекіно США. Післямова.
16.00 XXV літні Олімпійські ігри. Теніс. Гандбол. Художня гімнастика.
17.55 Кіноконцерт.
19.10 Київська панорама.
19.30 XXV літні Олімпійські ігри. Художня гімнастика.
20.40 Майстри. «Вибране». М. Жванецький.
21.50 Спорт-шоу.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Програма «А».
22.50 XXV літні Олімпійські ігри. Баскетбол (чоловіки).
0.30 Мультфільм.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-44.

Рукописів не повертаємо.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 447.500

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311149.

1 2 3 4 5 6 7 8 9